

Tas Latweefchu draugs.

1838. 8 Dezbr.

49ta lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Maskawas. Leels preeks Maskawas eedshwotajeem bija. Pats augsti zeenigs Keisers wiannus atkal apmeklejis; jo muhsu mihtu waldineeku wezzaka meita, le elwirstene Maria Nikolajewna 18tā Oktober irr palikkuse fader-reta bruchte augstam Wahz' erzogam no Leuchtenburges, un Keisers pats sawas meitas bruchtganu wedde us sawu wezzu krohna-pilsfatu, tur sameem mihtkeem Kreeweem wiannu parahdiht. Ak! kà Kreemi lihgsmojahs, to jaunu laipnigu Wahz' wirstu redsedami, un no jauna nomannidami, zil tohti Keisers wiannu pilsfatu zeenijoh, fur sew ne ween litte krohneht, bet fur arri wianna wezzakais dehs, tas krohna mantineeks, zittfahrt irr dsimnis, un fur pats sehergas laikā atnahze par eepreezinafchanu, gluschi kà weens Deewa engelis. Un taggad winsch teem wehl to gohdu dewe, ar meitas bruchtganu pee rohtas, teem sazizht: "Redseer, mihti Maskawihteri, tē mans peektajs dehs! Mihtojeet wiannu; winsch juhfu mihtlestibas wehrts!" — Palikke abbi tik pahri deenas tur, un 18tā Nowember jau atkal bija Pehterburgā.

Is Pehterburges. Mai mehnest Smolenskes gubbermenti irr notizzis, ka ugguns weenu semneeka mahju pahrnehme, un par nelaimi masa simma meitina no 8 gaddeem wehl bija eekschā; bet jauns dsimts Kreewu wihrs no 14 gaddeem, ar wahrdu Aleksei Frolow, ar leelu firds drohschibu, paschu sawu dschwibu ne behdadams, wiannu zaur leekmahm neffe ahrā. 13tā Juhli augsti zeenigs Keisers irr pawehlejis, lai jaunektam dohd selta gohda-sihmi, pee kruhts nessamu, ar teem wirsralsteem: "Zahdam, kas nelaimigus isglahbe," un irr arri nospreedis, lai, ja dsimts lungs pataus, no krohna puffes pahr wiannu gahda un eenemm, kà, pascham patiks, woi saldatu skohlā woi zittā kahdā, fur augstakais gudribas mahza. Dsimts lungs, to dabujis sinnah, wiannu gluschi bes maksas atlaidis par brihwu.

Gan drihs pa wissu pasault jau pasihst tahs sawabi gehretas ahdas, ko tik Kreewu semne labbi proht fataisih un ko us wahzifki fauz juchten jeb justen. Leelu, neisffairamu pulku tahdu ahdu ifnogaddā is Kreewu walsts pa juhru un pa semmi wedd us zittahm pasaules mallahm, jo wissur tahs tohti zeeni un sinn leetā list. Det nu no zittahm puffehm atnahkuse sinna, ka ta farkana pehrwe, ar ko schahs ahdas pehrwehtas, dandsreis nobruhkoht. Zapehz tas augstakais sinnatneeks pahr wissu krohna naudū (finanz-ministers), behdadams, ka tas us

preekschu frohnam ne buhtu par skahdi, irr pawehlejis, lai fluddina: ja kahdam zilwekam lihds tahm deenahm, kad nahkoschâ gaddâ Pehsterburgé skunstigu prezzu islikfchana buhs*), laimetohs isgudroht, us kahdu wihsi schahs ahdas tâ fataifamas un pehrwejamâs, ka pehrwe tahm ne nobruhlf un ta patte smar-fcha paleef, un ka winnas arri tâ patt isfkattahs un derr, fâ tahs wezzas, — un ja tad schis zilweks tur woi atnestu woi atfuhittu prohwas, kas ne ween ar farkanu, bet arri ar zittahm pehrwehm pehrwetâs, tad tam no frohna pusses dohs 2000 rublus papihra n., woi zittu kahdu gohda=mafka, fâ waldifchana patte nospreedihs. Bet sinnamâs, til tad, kad winsch arri ar sawadeem raksteem, wifseem laudim par labbu, skaidru mahjibu isdohs, us kahdu wihsi winsch pats sawas prohwas gehrejis un pehrwejis. Un tâ patt sinnamâs, waldifchana, pahr wiina prohwehm teefu spreesdama, arri gruntigi ismeklehs, woi wiina mahjiba arri teefcham geldehs eefsch pabrisheem, un wiffuwairak, woi ahdas, pa leeleem pulkeem us tahdu wihsi fataifitas, ne paliks dauds dahrgakas pahr tahm wezzahm.

Is Kursemmes. Deews lai tak schehligi katru zilweku pasarga no tahdas nelaimes, kahda tur preeksch pahri neddetahm weenai gaspaschâi usnahze! — Winna stahweja sawâ muischâ pee nu patt eefurrinata krahsna, sildidamees, bet Deewam schehl! pee tahs paschas pusses, fur krahsnam durris. Leefma, minnai ne mannoht, zaur durru zaurumjæem sittahs ahra, un til neganti winnas drehbes sakehre, ka schahs jau weenâ ugguni bija, kad patte til to nojehdfe. Ak rawas bailes! rawas breefmas! — Rungs un behrni un laudis, wiffi gan fakkrehje, darbojahs dsest ar rohkahm, ar uhdeni; — bet ko lihdsjea! Winna tomehr til breefniigi bija peefwillufe, ka jau pehz pahri deenahm, mohlu pilnahm, islaide garru.

Is Magdeburges pilsfata, Wahzsemme. Tanni mallâ pee Reineuppes ne fenn weena augsti zeeniga Wahz' leelmahte no Fehmina zilts, lihds ar sawu rohkas preileini gahje fehirstees laufa. Zek mallâ fehdeja nabbaga seewa lohti behdiga un siddams behrns tai gulleja flehpi. Leelmahte apstahjahs winnas preekschâ un mihsliigi waizaja: "Woi juhfu behrninsch irr Timms?" — "Ak!" — tâ atbildeja nabbaga — "rahrpinsch jau drihs nonihlf! siddals man jau pa wiffam truhlfst; jo eefsch diwahm deenahm man wairak naw bijis, ko muttê bahsts, ne fâ gabbalinsch faufas maifes." Leelmahte preileinei mette ar azzim, un ta no kesches isnehme selta gabbalu un nelaimigai mahtei eedewe. Bet schi raudadama sawu behrninu usfkattija un isfauze: "Ak, faut schi nauda us weetas palikru par siddalu!" — Schis wahrds leelmahtei zauschi gahje pee firds; jo minnai arri mas behrninsch bija mahjâs, ko patte siddija. Kluffinam nosehdahs, nabbagâi seewai blakkam us plikkas semmes, nonehme minnai behrninu no flehpija un few paschâi peelikke pee kruhts. — Kursch no jumis, mihsli lassitaji, ne labpraht tai paschâ azzumirklî tur buhtu bijis klâht un raudsiis to nabbagu mahti, to augsti zeenigu leelmahti, un — ja tahdu leetu ar meefigahm azzim warretu redseht, — arri to engeli, kas no Deewa fuhthîs, scho mihslestibas darbu usrakstija wiina pastaras teefas grahmatâ!

*) Luhto Latw, dr. 1838, 26tâ loppâ.

Is Wallakei-Semmes. Zittas semmes tshiggani wehl weenâ gab-
balâ lihds ar saweem behrneem lohpeem un leetahm apfahrt wasajahs, bet eelsch
Wallakei-Semmes, fur leels pulks tahdu lauschu, teefas tif dauds un gudri ar
winneem irr pubstjuschahs, fa nu jau dohdahs un fahf pa zeemeem, eelsch
mahjahm, dsihwoht. Tapeh; winneem tur arri wiffas tahs brihwibas dah-
winaja, kas tur semneekem irr; un waldischana, gribbedama winnus wehl wai-
rak aplaimoht, irr arri pawehlejuse, fa winnu jaunpeedsimmuschus behrnus zaur
kristibu buhs usnemt kristigâ tizzibâ.

Gohda tehwu un mahti, fa tew labbi flahjahs un tu ilgi dsihwo
wirs semmes!

Rahdâ masâ pilssehtinâ Pruhschu semmê dsihwoja wezzôs laifôs pahris lau-
schu no ammatneeku zilts. Rungs un gaspascha, abbi bij labbi strahdneeki un gohdi-
gi zilweki. Zeem bij arr wezs, itt nespehzigz tehws, un dehlinsch 5 gaddu wezs. Schee
wiffi 4 ehde pee weena galda, bet tehws jo deenas jo mahjaks palifdams, nespehja
wairs ne labbi redseht, ne ar sawahm trihzainahm roshahm farrohti noturreht, un
aplehja, moi apgahse fo us galdautu, tâ fâ weddektai un dehlam reebehs ar weztehmu
pee weena galda ehst; — tapeh; tee atschkhere to nabbadfinu no ta galda, fur tas wai-
rak ne fâ 70 gaddus bija eeraddis sehdeht, un fur winsch sawu weenigu dehtu bij pa-
barrojis un usaudsinajis, un eerahdija tam aiskrasne sawu malitti turreht, us soh-
liu sehshoht. Puttru jeb zittu kahdu mirreeni tam masâ mahlu blohdinâ peenesse,
bet ne kahdu galdu, fur to uslikt, tapeh; nabbagam no drebbedameem zelkeem fur
trauzinu bij uslizis, tas semmê kitta un fabirsa. Tas teem zeetsirdigeem behrneem
pa wiffam ne patikka, un nu tee wezzischam kohku blohdinâ to knappu pahrtischah
nu frehdse. Weenâ deenâ tas masais puifihst no galda atstahjahs, un ahra istezze-
jis, few masus dehlischus salassijis, fahf tohs kohpâ kraut tâ, fa schi fâ masa lah-dite
isffattijahs. Tehws eeraudsidamis waiza: puika! fo tu tē darri? un dehlinsch atbild:
tehlit mihlais, es taifu masu filliti preelsch jumis, fur es juhs warreschu ehdi-
naht, kad es leels, un juhs wezzi buhfeet. — Itt fâ sibbins buhtu eespehris, schee
wahrdi no jauna behrna muttes tehvam firdi sagrahbe, un abbi, winsch un wianna
gaspascha, mannija, fa pats Deews, zaur behrna mutti, teem schohs wahrdus pee-
minnâ fauzis: gohda tehwu un mahti, fa tewim labbi flahtohs, un tu ilgi dsihwotu
wirs semmes! — un tudal tee abbi ar knascheem sohseem pee weztehwa aiskrasne
gahja, ar karstahm assarahm subgdami, teem to zeetsirdibu peedoht, un atkal nahkt
pee galda, ar winneem kohpâ ehst, fur tee nu ar winnu lihds wehlaham wezzumam
gohdigi un lehnpahrtigi apkohpe un wianna wahjumu panesse. — Tâ allasch darra zitti
geh-digi behrni, kas ar leelu lehnpahrtibu to mihligi paness, fa wianna wezza mah-te,
kurrai wairs sohbu newaid, gaufschi eh, — tâ fakhoht gremmo, — kamehr kummosu
warr noriht, bes furneschanas gaida, un ifdeenas to mihligi paehdina; fo Deews
teem atmakfahs!

Sluddinafanas.

1.

Jaunā nedelā buhs gattawa astota no muhsu grahmatinahm, kam wahrds: "Deewa wahrdu mihlotajeem, 3fcha fehja." Utrohdahs eefschā: I.) Sinna no teem fwehtdeenu un fwehtiku ewangeliumeem un leztoneem, pahr fo Rihges basnizas teefa fawas walstis mahzitajeem irr uswehlejuse, zittōs gaddōs spreddikus fazzijt. (Schi sinna arri fewisfchli nodrikketa pee mums warr dabbuht par 5 kap. subdr.) II.) Kristiga femneeka dohmas Lutera peeminneschanas fwehtkōs, us spreddiku wihs un III.) Diwas no kristigahm apdohmaschanahm un desmit no teem wahrdeem, dwehfelehm par atspirgshanu.

2.

Arri nahkofschā gaddā mehš fawu rohu ne atwillkim noht no ta artla, fo jau lihds schim, fawas grahmatas un lappas islaisdami, effam dsinnuschli. Jo skaidrati mehš no zittahm waggahm nomannam, ka mehš lihds schim neds bes Deewa palihga, neds bes Deewa fwehtibas effam strahdajuschli, jo masaf mums arri brihw, atpakkat stattiht. (Luhf. 9, 62.) Ees tāpatt, tā gahjis: tā ar "Latweefchu draugu" tā ar "Deewa wahrdu mihlotajeem." — Zerream arri drihs wehl eefabht ar treschadahm grahmatinahm, kurrahm wirskrafts buhs: "Skohlneekeem № 1., "№ 2., "№ 3." un tā jo prohjam. Bet schahs grahmatas rettas tit nahks laukā; warr buht, trihs jeb tšchetri ween pa wissu gaddu; un arri ne buhs weenadā refnumā; topeh; ikreis, kab kahda buhs gattawa, fewisfchli sluddinafim, kahdi raksti schal eefschā, un jit wianna makfa.

Sinna, jif naudas 7. Dezember-mehn. deenā 1838 eefsch Rihges makfaja par daschahm prezzehm.

Par	Makfaja:	Sudr. nauda.		Par	Makfaja:	Sudr. nauda.	
		Rb.	K.			Rb.	K.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinus smaggu	1	40	1	pohdu (20 mahrzineem) wafku	7	—
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1	5	—	tabaka	—	65
—	fweeschu, 128 mahrzin. smaggu	3	—	—	fweefta	2	60
—	ausu	—	60	—	dselses	—	75
—	sirnu	1	50	—	linnu, frohna	2	—
—	rupju rudsu = miltu	1	40	—	brakka	1	80
—	bihdeletu rudsu = miltu	2	—	—	fannepu	—	90
—	bihdeletu fweeschu = miltu	3	50	—	schfichtu appinu	3	—
—	meeschu = putrainu	1	50	—	neschfichtu jeb prezzes appinu	1	70
—	eefala	1	5	—	muzzu filku, eglu muzzā	8	50
—	linnu = sehklas	3	—	—	lasdu muzzā	9	—
—	fannepu = sehklas	1	25	—	fmalkas fahls	4	50
1	wesumu seena, 30 pohdus smaggu	3	—	—	rupjas baltas fahls	4	75
barrotu	wehrschu gaku, pa pohdu	1	—	—	wahiti brandwihna, pussdegga	8	—
					—	—	10
					—	diwdegga	50

Weenu subraba rubli warreja dabbuht par 353½ fapeikeem warra naudas.

Rihds 6. Dezember pee Rihges irr atnahfuschli 1468 fuggi un alsbraufuschli 1464.

Brihw drikket. No juhrmallas-gubernementu augstas waldischanas puffes:

Dr. E. E. Napierfky.